

Voetbalscholen in (Groot-) Amsterdam

Jan-Willem van der Roest en Dominique Brommers

Sport & Society

Aanleiding

Het amateurvoetbal heeft al jaren te maken met een sterke opkomst van commerciële voetbalscholen (Van der Roest, 2011). Dit commerciële aanbod voorziet in een grote behoefte en heeft vermoedelijk impact op het besturen, organiseren en beleven van de verenigingssport. In Amsterdam zijn er inmiddels (veel) meer voetbalscholen dan voetbalverenigingen, en de verwevenheid van voetbalscholen met voetbalverenigingen is groot. Die verwevenheid, ook wel hybridisering genoemd, kan zich positief maar ook negatief uiten. In sommige gevallen is hierbij sprake van vermoedens van bestuurlijke inmenging met kans op criminele ondermijning; het sluipende proces van vermenging van de onder- en bovenwereld (Deelen, 2021).

Vraagstuk

Er is weinig bekend over de ervaren (positieve en negatieve) impact, de aard en omvang, organisatiekenmerken, succes- en risicofactoren, consequenties en (ethische) dilemma's die samenhangen met de opkomst van commerciële voetbalscholen en de verwevenheid met voetbalverenigingen. Al met al roepen de ontwikkelingen in het Amsterdamse amateurvoetbal de vraag op in hoeverre de huidige organisatiestructuur en -cultuur binnen het amateurvoetbal toekomstbestendig is.

Definities

Een *voetbalschool* wordt in dit onderzoek gedefinieerd als een sportaanbieder die buiten reguliere trainingen van de voetbalverenigingen extra training aanbiedt aan leden/klanten die daarvoor betalen.

Een *interne voetbalschool* wordt in dit onderzoek gedefinieerd als een voetbalschool die door trainers van de vereniging wordt georganiseerd onder de naam van de vereniging en die alleen open staat voor leden van de vereniging.

Methode

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een survey, met als doel om te inventariseren welke voetbalscholen actief zijn in de regio en op welke manier voetbalverenigingen samenwerken met voetbalscholen. Deze survey is twee keer uitgezet.

Survey 1 (25 Jun – 20 Jul)

- Verspreid onder 52 Amsterdamse amateurvoetbalclubs, met de vraag om deze verder te verspreiden onder bestuursleden en trainers.
- Responspercentage van 42,3%, met 22 clubs die gereageerd hebben.
- N=25.

Survey 2 (11 Okt – 1 Nov)

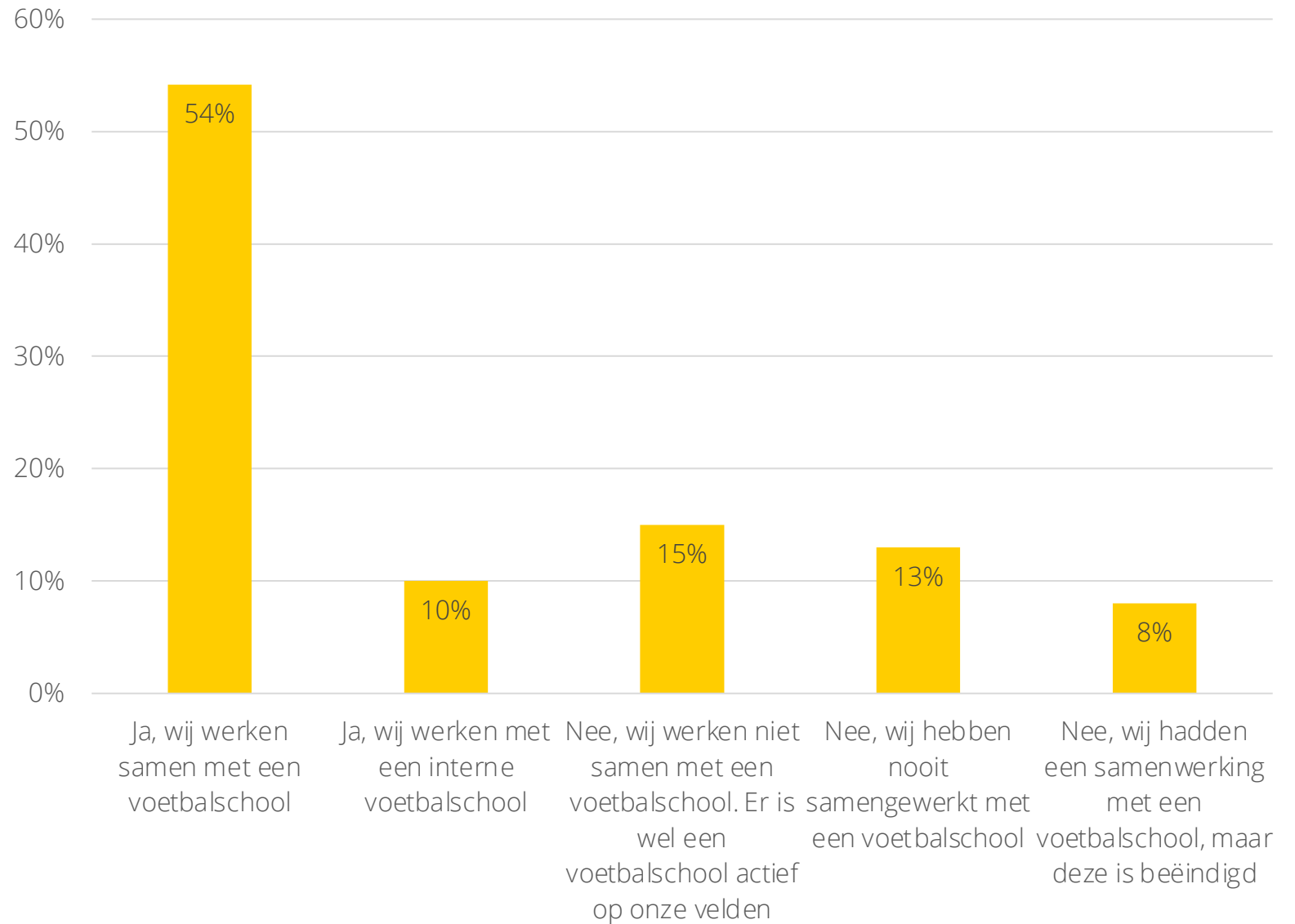
- Verspreid middels een [artikel](#) op de website van *Het Amsterdamsche Voetbal*.
- Gericht op bestuursleden, trainers en andere betrokkenen bij Amsterdamse amateurvoetbalclubs.
- N=59.

Samenwerking met voetbalscholen

Er zijn verschillende samenwerkingsverbanden mogelijk tussen voetbalscholen en voetbalverenigingen. De meest voorkomende vorm is een samenwerking tussen commerciële voetbalschool en een voetbalvereniging. Voetbalverenigingen kunnen echter ook een interne voetbalschool hebben (zie slide *definities*), of voetbalscholen kunnen apart van een vereniging velden huren bij de gemeente.

Samenwerking met voetbalscholen (n=48)

De meeste verenigingen die hebben deelgenomen aan dit onderzoek hebben een actieve samenwerking met een voetbalschool. In de grafiek zijn meerdere respondenten die bij één voetbalvereniging horen samengevoegd, vandaar dat de N lager uitvalt.

Samenwerking met voetbalscholen (n=44)

De belangrijkste redenen voor de samenwerking met voetbalscholen liggen in het verruimen en verhogen van de mogelijkheden voor training. Redenen die duiden op uitbreiding of professionalisering van het kader worden minder vaak genoemd.

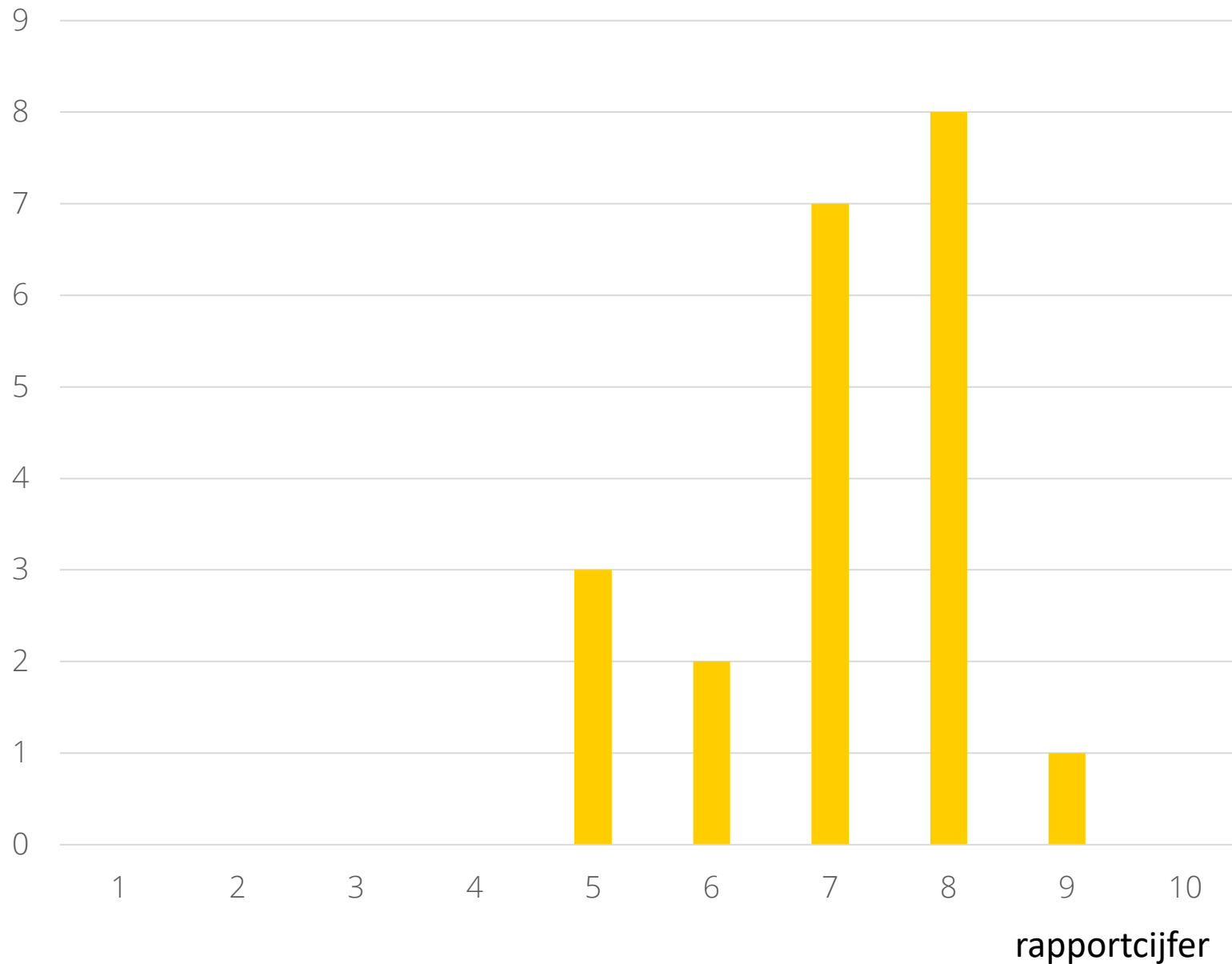

Samenwerking met voetbalscholen

- De redenen om een interne voetbalschool te starten (n=5) kennen een te laag aantal om te rapporteren.
- De wijze waarop de samenwerking tussen verenigingen en voetbalscholen tot stand komt (n=15) wisselt sterk. In ongeveer een gelijk aantal gevallen heeft ofwel de vereniging óf de voetbalschool de eerste stap gezet.

Frequentie (respondenten met officiële functie binnen de voetbalvereniging)

Waardering samenwerking (n=21)

Van de respondenten die op dit moment een officiële functie vervullen binnen de vereniging heerst over het algemeen tevredenheid over de samenwerking met de voetbalschool. 14% geeft een onvoldoende, de rest is tevreden tot zeer tevreden over de samenwerking. De tevredenheid van de verenigingen met een interne voetbalschool (niet in grafiek) is hoog: de zeven respondenten geven een 7 (1x), 8 (4x) en een 9 (2x).

Tevredenheid over de samenwerking

“Is een goede samenwerking die bijdraagt aan het plezier en het niveau van de spelers.”

“Afspraken in contract worden nagekomen.”

“Gelijkwaardigheid in de deal maakt het dat wij krachten
“bundelen en samenwerken waar mogelijk.

“Omdat de Voetbalschool en voetbalkampen ook toegankelijk waren voor spelers van buitenaf, kon de club nieuwe leden werven, verder zorgde (...) dus voor dat de kinderen van de club, op het eigen terrein konden blijven. Om elders niet verleid te worden daar te gaan voetballen waardoor de club leden zou verliezen. Verder waren de prijsafspraken redelijk op orde. Aangezien er vele voetbalscholen zijn maken sommige clubs wel misbruik van de situatie. Want niet elke voetbalschool is even goed of hebben trainers met licenties in hun midden. En ik vind dat je dat wel nodig hebt.”

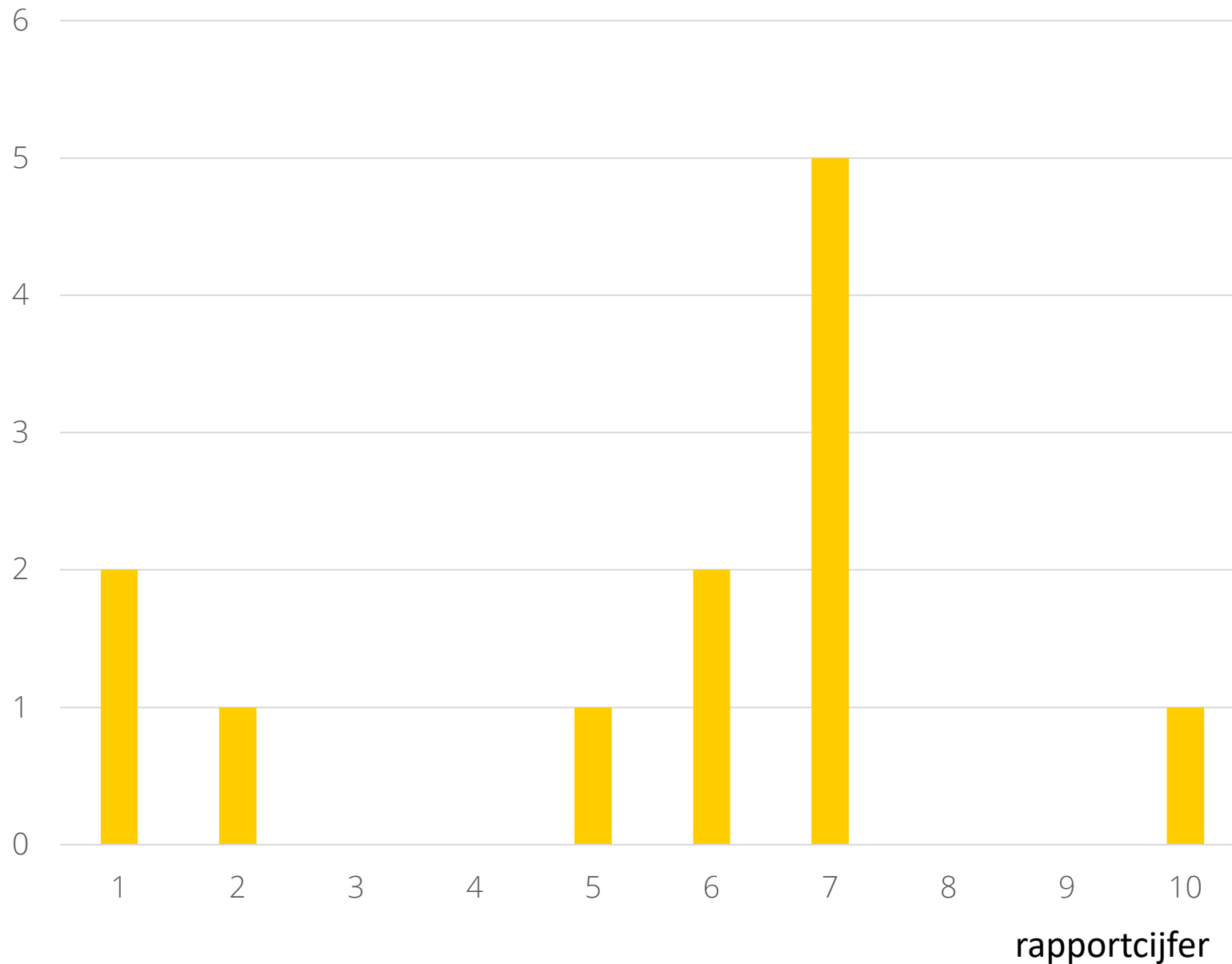
Spanningsveld: (on)afhankelijkheid van voetbalschool

“Vanwege de ervaringen heb ik besloten om de voetbalschool te scheiden en de hoofdtrainers van de voetbalschool niet als trainer te laten opereren binnen de voetbalschool. Zo is de TC verantwoordelijk van de juiste teamindelingen en kunnen spelers van de voetbalschool niet voorgetrokken worden. Ook zijn er duidelijke afspraken over het veld- en materiaalgebruik gemaakt.”

“Ze doen het goed en zijn aardig. Maar we willen niet afhankelijk zijn van ze. We willen zelf de extra trainingen kunnen bieden aan de kinderen (bv meiden waarvoor trainingsaanbod nog te kort schiet aan commerciële partijen moeten doorsturen).”

“We zien een toegevoegde waarde op het veld en bij de betrokkenheid van spelers. Echter, meerdere petten van de betrokkenen leidt tot een spanningsveld waardoor neutraliteit in het geding komt. [vereniging] heeft daarin in het verleden een keuze gemaakt, waardoor het op de blaren zit. ‘De slaggers keuren hun eigen vlees’, momenteel.”

Frequentie (respondenten zonder officiële functie binnen de voetbalvereniging)

Waardering samenwerking (n=12)

Van de respondenten die op dit moment geen officiële functie vervullen binnen de vereniging geeft een derde een onvoldoende aan de samenwerking tussen de voetbalvereniging en de voetbalschool. Het is goed voor te stellen dat zij de vragenlijst hebben ingevuld om hun onvrede of zorgen te uiten.

Onvrede en zorgen over de samenwerking

“De voetbalschool levert geen enkele winst op voor de club anders dan voor enkele jeugdleden. Voor de senioren is het een onwelkome verandering op de accommodatie. Zij worden naar de randen van de dag geschoven. “

“Er wordt dus niet gekeken naar de kids. Wie betaalt bepaalt. Spelers die absoluut niet meekunnen maar wel bij de voetbalschool trainen spelen in het hoogste elftal. Tegenin gaan heeft geen zin wordt niet naar geluisterd. Al jaren een probleem, ook bekend bij de KNVB. “

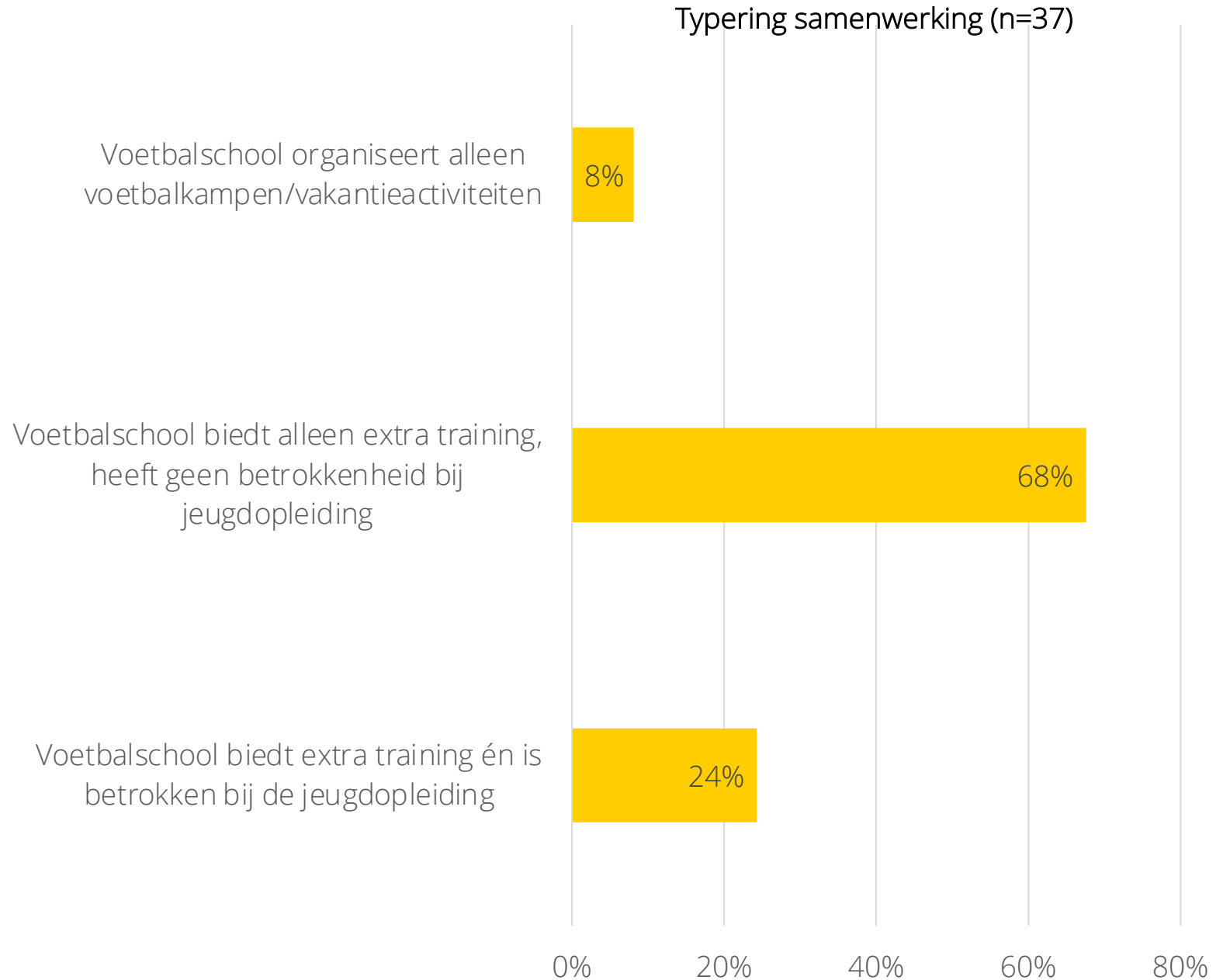
“Voetbalscholen zijn steeds meer een verdienmodel geworden. Vooral de wat meer draagkrachtige ouders geven hun kind een extra mogelijkheid om te trainen. (€300-€400 voor 10 trainingen 🤔) Geld voor goed opgeleide jeugdtrainers is er niet binnen de vereniging. Een zeer ongewenste ontwikkeling “

Hybridisering

Hybridisering is het proces waarin twee organisaties met een verschillend karakter (bijv. *for-profit* en *non-profit*) een bepaalde mate van samensmelting kennen (vgl. Van der Roest, 2011). In het geval van een samenwerking tussen voetbalschool en een voetbalverenigingen zijn er meerdere gradaties van samensmelting mogelijk.

Hybridisering

De eerste vorm van hybridisering is een (vastgelegde) vorm van samensmelting waarin functies van de ene organisatie worden vermengd met de andere. In dit onderzoek is er in een kwart van de gevallen sprake van functievermenging.

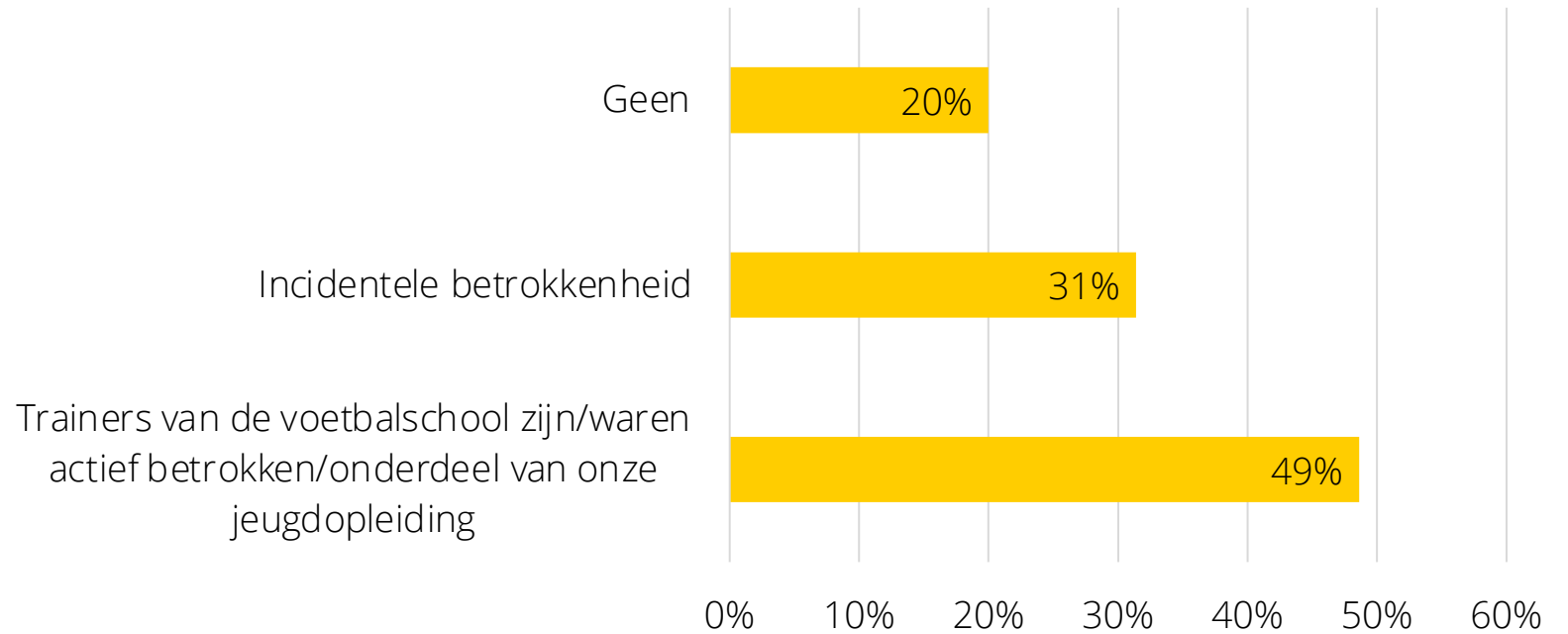

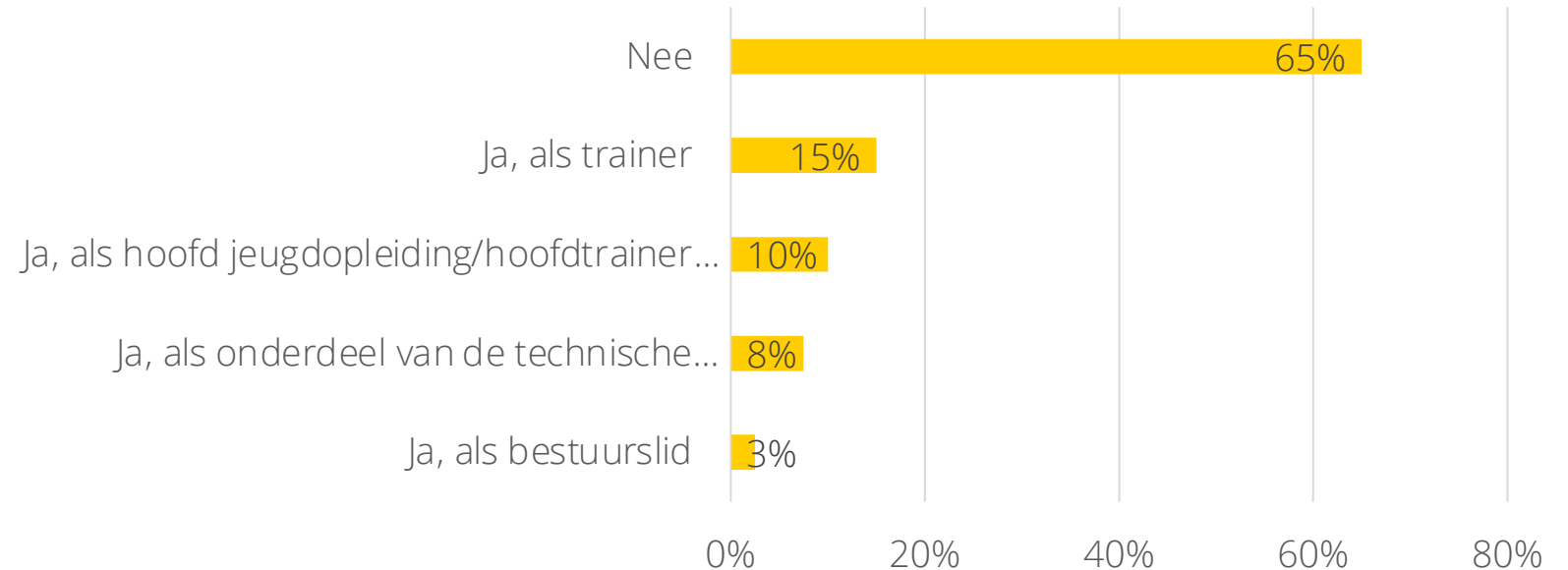
Hybridisering

Uit de voorgaande dia bleek in 24% van de verenigingen sprake te zijn van (vastgelegde) betrokkenheid van de voetbalschool bij de vereniging. In de praktijk komt minder zichtbare vermenging echter vaker voor: in slechts een vijfde van de gevallen is er geen sprake van wederzijdse betrokkenheid van trainers bij vereniging en voetbalschool.

Wederzijdse betrokkenheid trainers voetbalvereniging en voetbalschool (n=35)

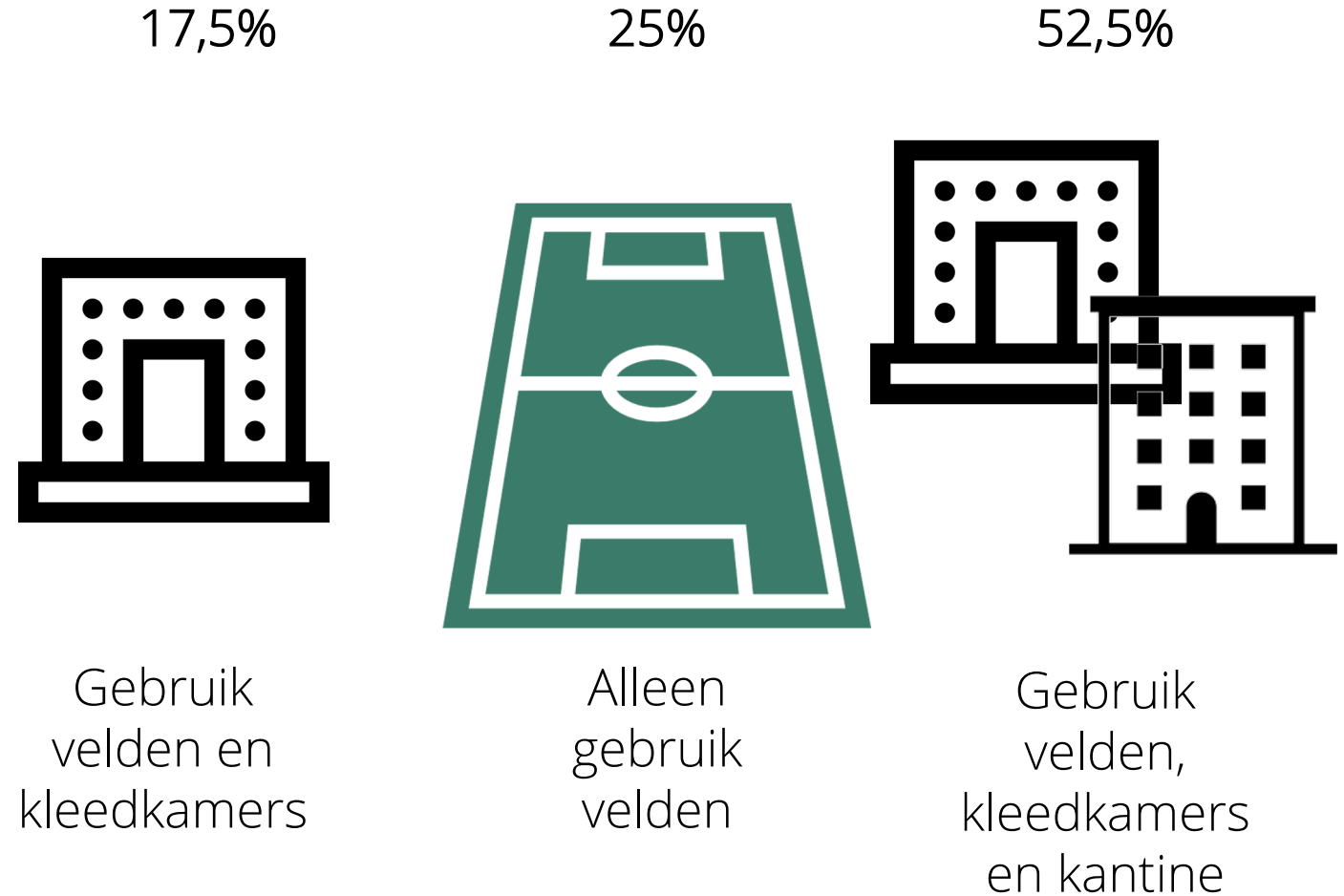

Betrokkenheid voetbalschoolhouder bij vereniging (n=40)

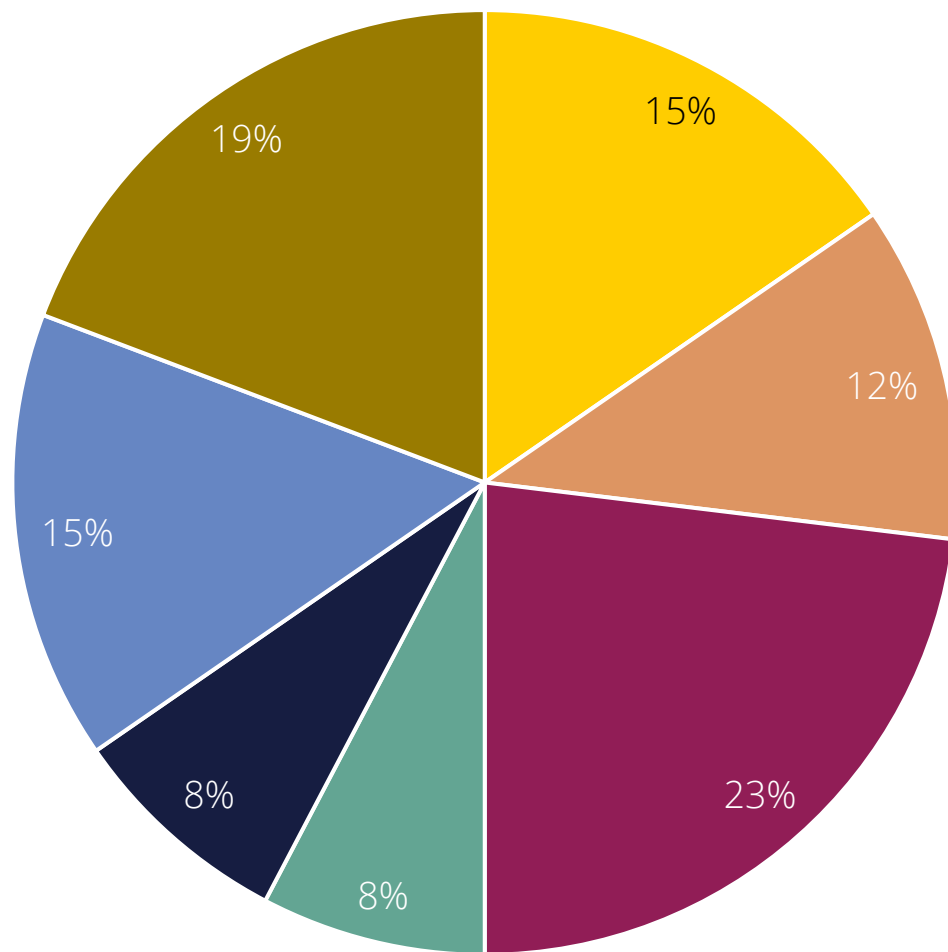

Gebruik faciliteiten (n=40)

Het grootste deel van de verenigingen dat samenwerkt met een voetbalschool stelt alle faciliteiten ter beschikking. Het is daarbij van belang om op te merken dat de velden eigendom zijn van de gemeente. Vijf procent van de verenigingen die samenwerkt met een voetbalschool geeft aan dat er helemaal geen gebruik wordt gemaakt van de accommodatie.

Financiële afspraken met commerciële voetbalscholen (n=26)

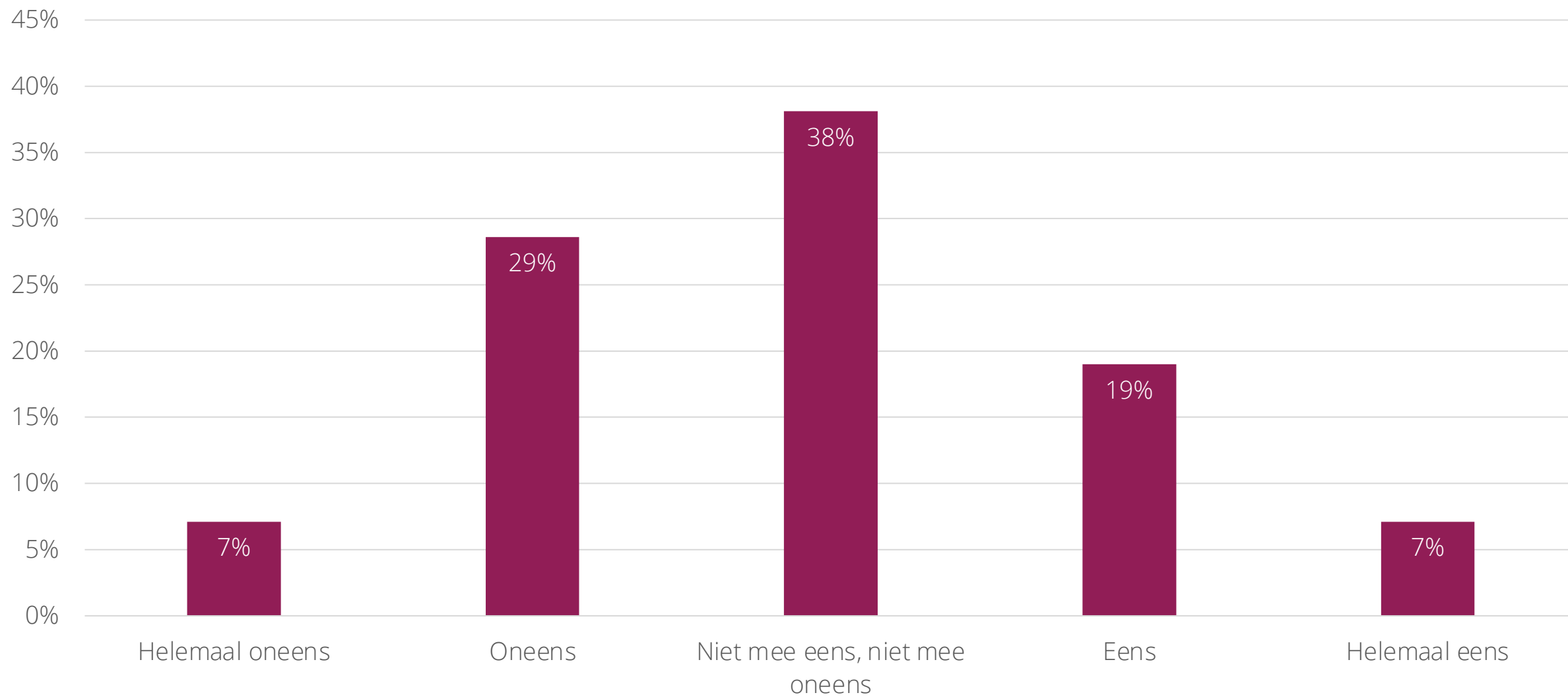
- De voetbalschool sponsort de vereniging in geld
- De voetbalschool sponsort de vereniging in natura (door middel van inzet van trainers)
- De voetbalschool betaalt een vast bedrag per klant aan de vereniging
- De voetbalschool helpt de vereniging met het technische beleid, zonder verdere financiële afspraken
- De voetbalschool maakt gratis gebruik van de vereniging
- De voetbalschool wordt betaald door de voetbalvereniging
- Anders

Financiën interne voetbalscholen (n=8)

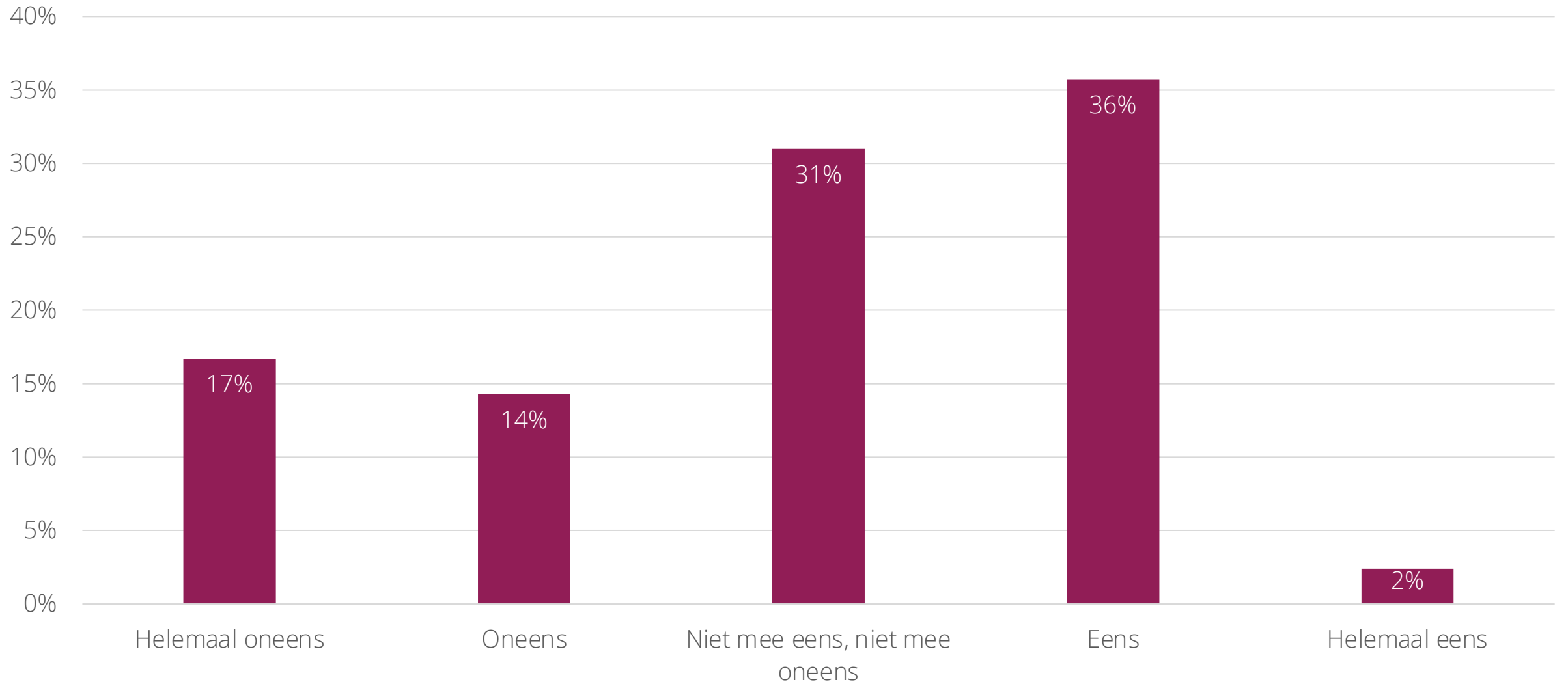
- Vier van de acht verenigingen laten leden die meedoen aan de voetbalschool hiervoor een extra bijdrage betalen, bij drie van de verenigingen wordt de voetbalschool betaald uit algemene middelen.
- Bij zes van de verenigingen ontvangen trainers een salaris (3) of een vrijwilligersvergoeding (3).

Algemene stellingen over voetbalscholen in (Groot-) Amsterdam

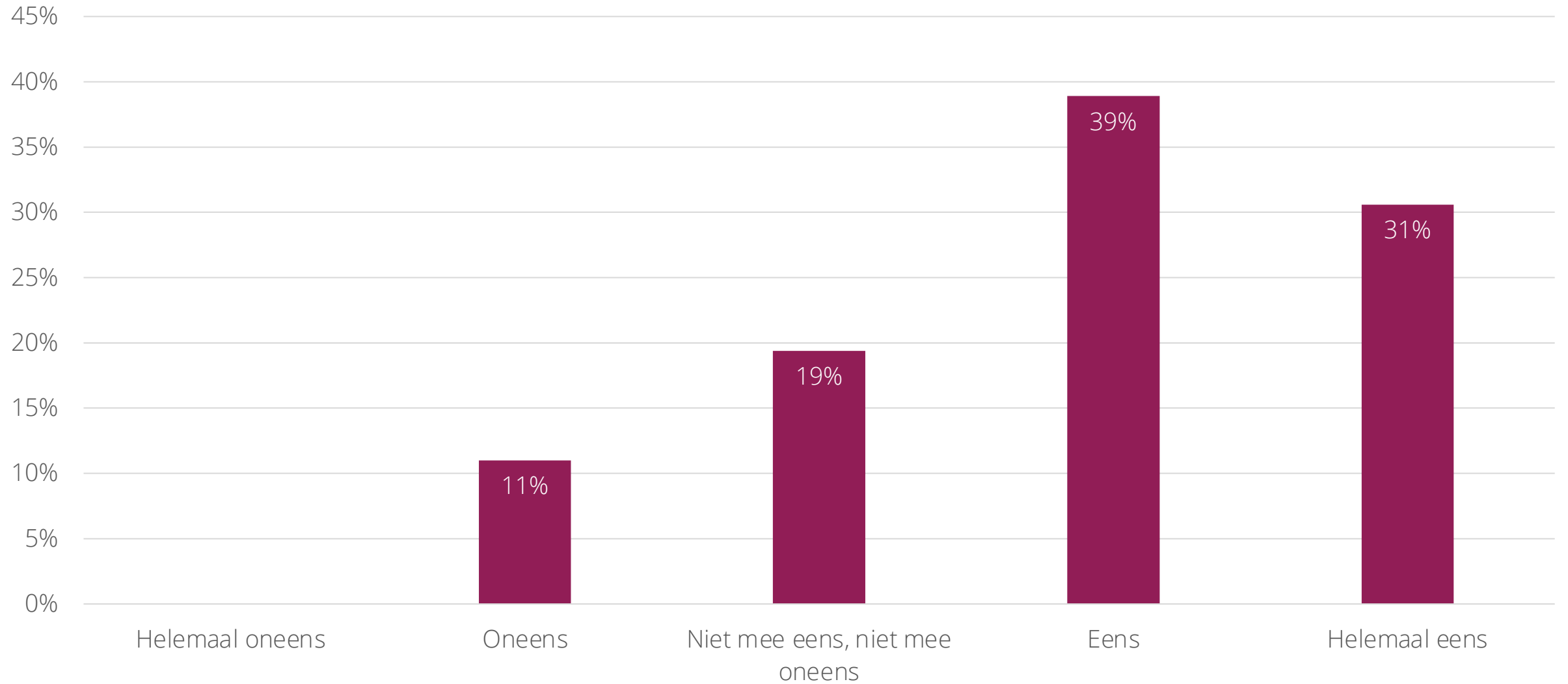
Voetbalscholen verhogen over het algemeen de kwaliteit van het voetbalaanbod in Amsterdam (n=42)

Het aanbod van voetbalscholen biedt een waardevolle toevoeging op het aanbod van verenigingen (n=42)

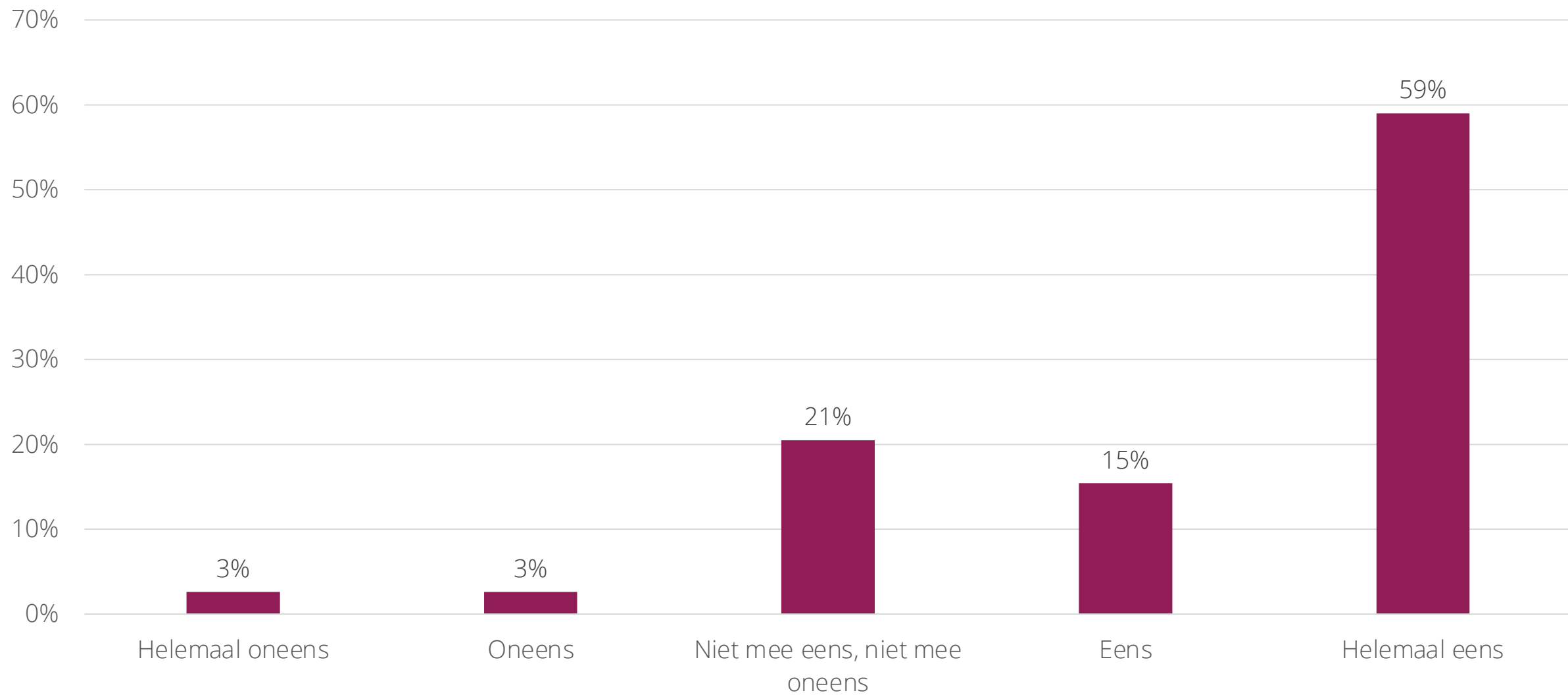

Veel voetbalscholen in Amsterdam hebben een bedenkelijke reputatie (n=36)

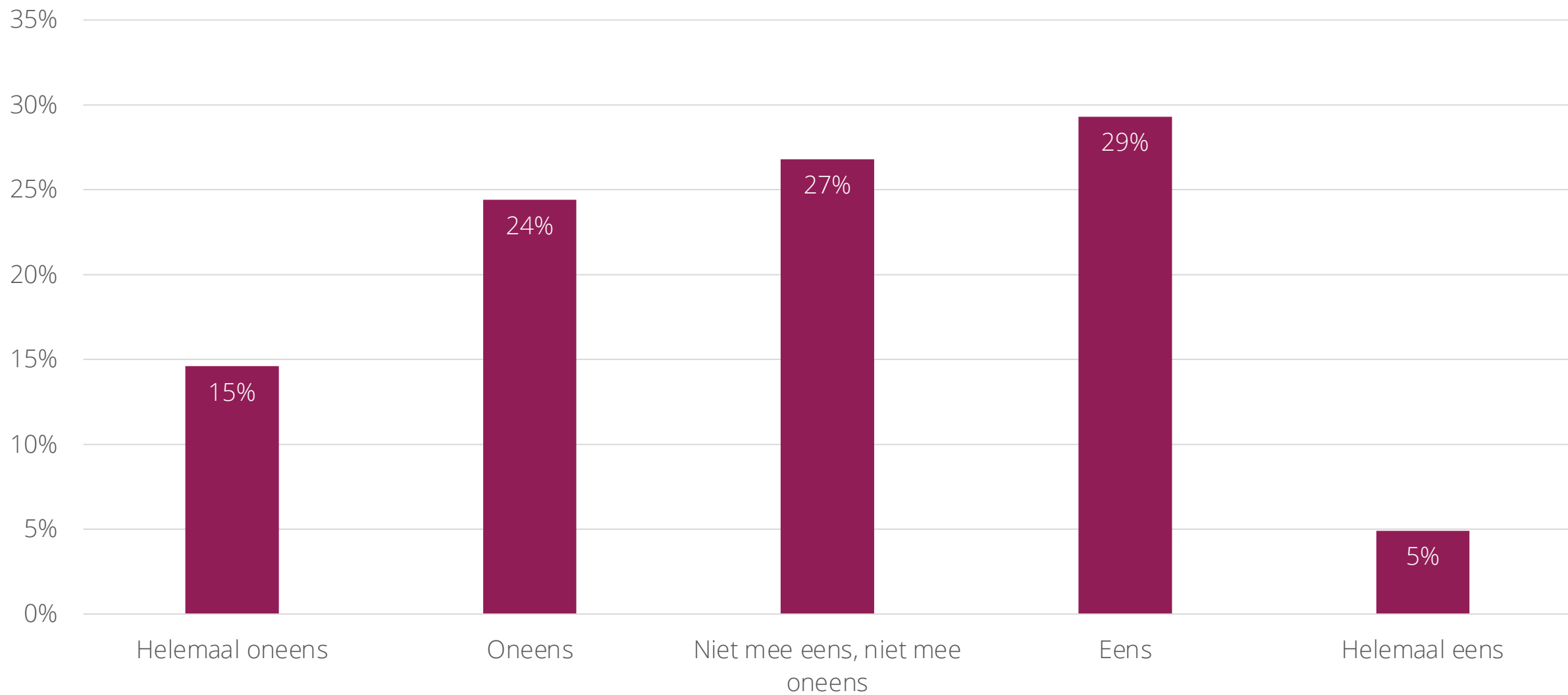

Voetbalscholen wekken ten onrechte de illusie om voor doorstroom naar BVO's te kunnen zorgen (n=39)

Een voetbalschool maakt onderdeel uit van een moderne voetbalvereniging (n=41)

Regulering

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

71%

73%

Bijna drie kwart van de respondenten vindt dat de gemeente Amsterdam en de KNVB zich meer moeten inspannen om voetbalscholen te reguleren.

Voetbalmakelaars en scouts

72%

75%

Bijna drie kwart van de respondenten denkt dat er directe links zijn tussen voetbalscholen en zaakwaarnemers/voetbalmakelaars.

Verder zijn volgens drie kwart van de respondenten voetbalscholen actief in het scouten en benaderen van talentvolle voetballers.

Zorgen over voetbalscholen

“Het grote probleem is dat de belangen van veel voetbalscholen (commercieel, selectie, top) heel vaak strijdig zijn met de belangen van een voetbalclub (breedte, buurtfunctie, sport & bewegen). Voetbalscholen verbinden zich echter vaak aan voetbalclubs om gebruik te kunnen maken van de faciliteiten zoals velden en kantines, en de KNVB-licentie om wedstrijden te kunnen spelen. Zonder zouden ze niets kunnen! Er zijn volop voorbeelden te noemen waarin de combinatie voetbalschool/voetbalclub geen win-win is, maar een zero-sum: de winst van de een (voetbalschool) is het verlies van de ander (voetbalclub). De ervaringen van voetbalscholen die hopen van de ene voetbalclub naar de andere zullen jullie mogelijk wel bekend zijn.”

Zorgen over voetbalscholen

“Helaas is het nog steeds zo dat 8 van de 10 voetbalscholen er louche praktijken op nahouden...Kinderen en vooral ouders wordt vaak een worst voorgehouden...De betrouwbare voetbalscholen zijn op 1 hand te tellen.”

Conclusies

- De verspreiding van voetbalscholen over de gemeente Amsterdam en de aangrenzende gemeenten is groot. De (beperkte) deskresearch in dit onderzoek heeft een totaal van 79 voetbalscholen opgeleverd, die in de afgelopen jaren actief zijn (geweest).
- Slechts 13% van de verenigingen in dit onderzoek heeft nog nooit te maken gehad met een voetbalschool.

Conclusies

- Er is in een groot aantal gevallen sprake van een zekere vorm van functievermenging tussen voetbalschool en voetbalvereniging.
- Trainers van voetbalscholen hebben in grote mate een zekere betrokkenheid bij voetbalverenigingen.

Conclusies

- Respondenten zijn over het algemeen tevreden over de samenwerking van hun vereniging met een voetbalschool.
- Tegelijkertijd is 70% van de respondenten het (zeer) eens met de stelling dat veel voetbalscholen in Amsterdam een bedenkelijke reputatie hebben. Drie kwart vindt dat veel voetbalscholen ten onrechte de illusie wekken om voor doorstroom naar BVO's te zorgen.

Conclusies

- Er lijkt dus sprake van een paradox: 'de voetbalschool waar wij mee samen werken doet het goed, de anderen hebben een bedenkelijke reputatie'.
- Respondenten in dit onderzoek geven aan dat de KNVB en de gemeente Amsterdam meer moeten doen om voetbalscholen te reguleren. Sommige respondenten suggereren dat een keurmerk voor voetbalscholen een oplossing zou kunnen zijn.

Conclusies

- Dit verkennende onderzoek geeft een eerste beeld van de verspreiding van voetbalscholen de perceptie van betrokkenen bij het Amsterdamse amateurvoetbal van de invloed van voetbalscholen op voetbalverenigingen.
- Er is echter nog te weinig bekend over de kwaliteit van het aanbod, de impact die voetbalscholen op voetbalverenigingen hebben, de intenties van voetbalschoolhouders.

Aanbevelingen

- Op basis van dit onderzoek is het onmogelijk om verstrekkende aanbevelingen te doen.
- Verdiepend (kwalitatief) onderzoek is nodig om inzichten te verkrijgen die verenigingen en beleidsmakers een handelingsperspectief te kunnen bieden.

Aanbevelingen

- De gemeente Amsterdam en de KNVB moeten zich beraden op de roep om voetbalscholen meer en beter te reguleren.
- Op dit moment zijn er te weinig waarborgen in het Amsterdamse amateurvoetbal om voetbalscholen met verkeerde intenties of onvoldoende kwaliteit uit te filteren¹.

¹ Zie ook Van Steenbergen & Kooiman (2021)

Verantwoording

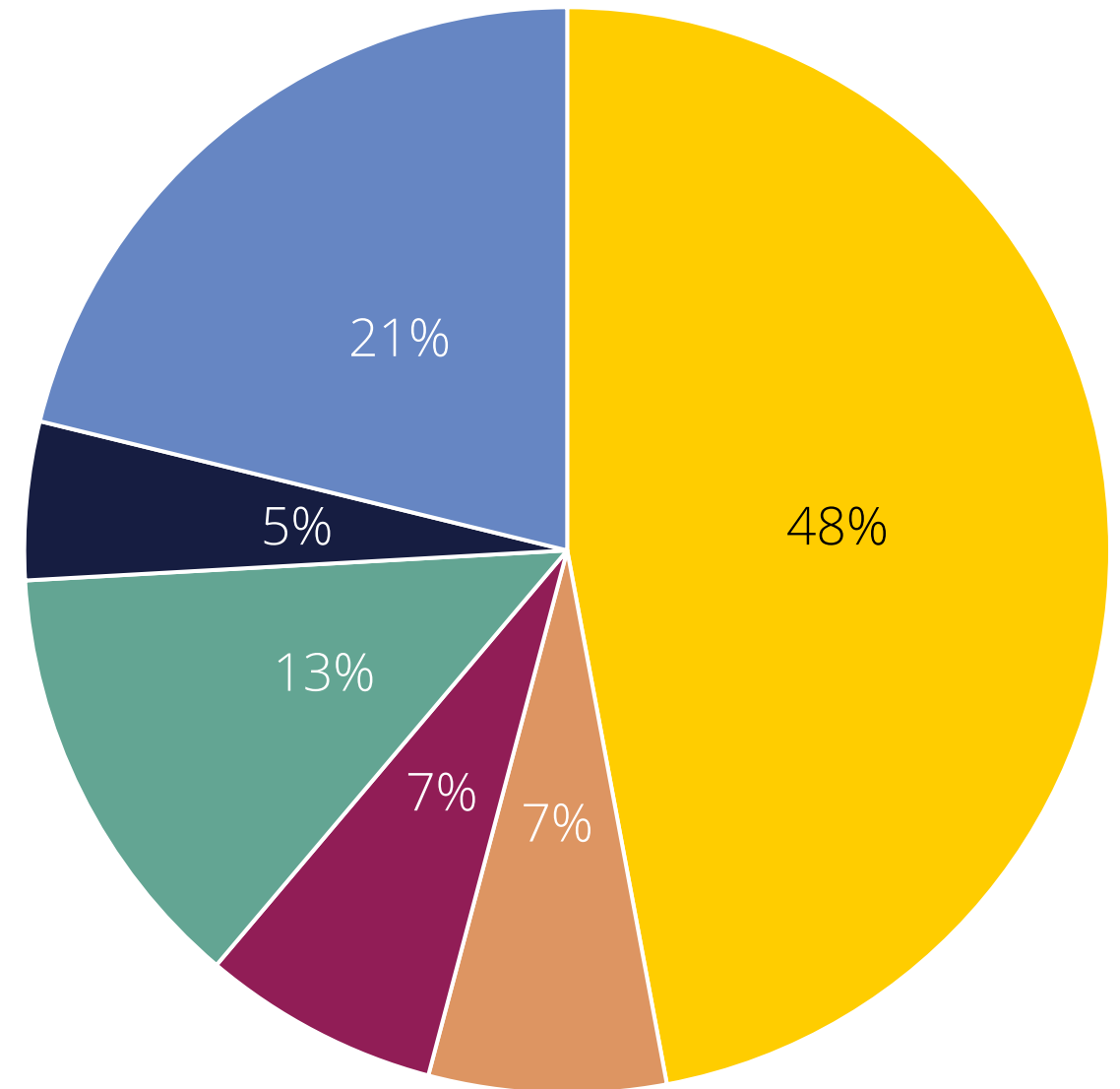
Achtergrondgegevens respondenten (alleen survey 2)

Geslacht		Leeftijd		Woonplaats	
Man	85%	Minimum	30	Amsterdam	54%
Vrouw	15%	Maximum	76	Buiten Amsterdam	46%
		Gemiddeld	48		

Functies respondenten (n=84)

- Bestuurslid (voorzitter, secretaris, penningmeester, technische zaken, anders)
- Technisch directeur/technisch coördinator/lid technische commissie
- Hoofd jeugdopleiding/hoofdtrainer jeugd
- Trainer
- Ouders
- Anders

- Van de trainers die hebben gereageerd (n=11) is slechts één trainer zelf betrokken bij een voetbalschool
- De categorie 'anders' (n=18) bestaat voornamelijk uit ex-bestuurder, ex-trainers en toeschouwers/supporters.

Totaal aantal
respondenten:
84

Totaal aantal
vertegenwoordigde
voetbalverenigingen:
48

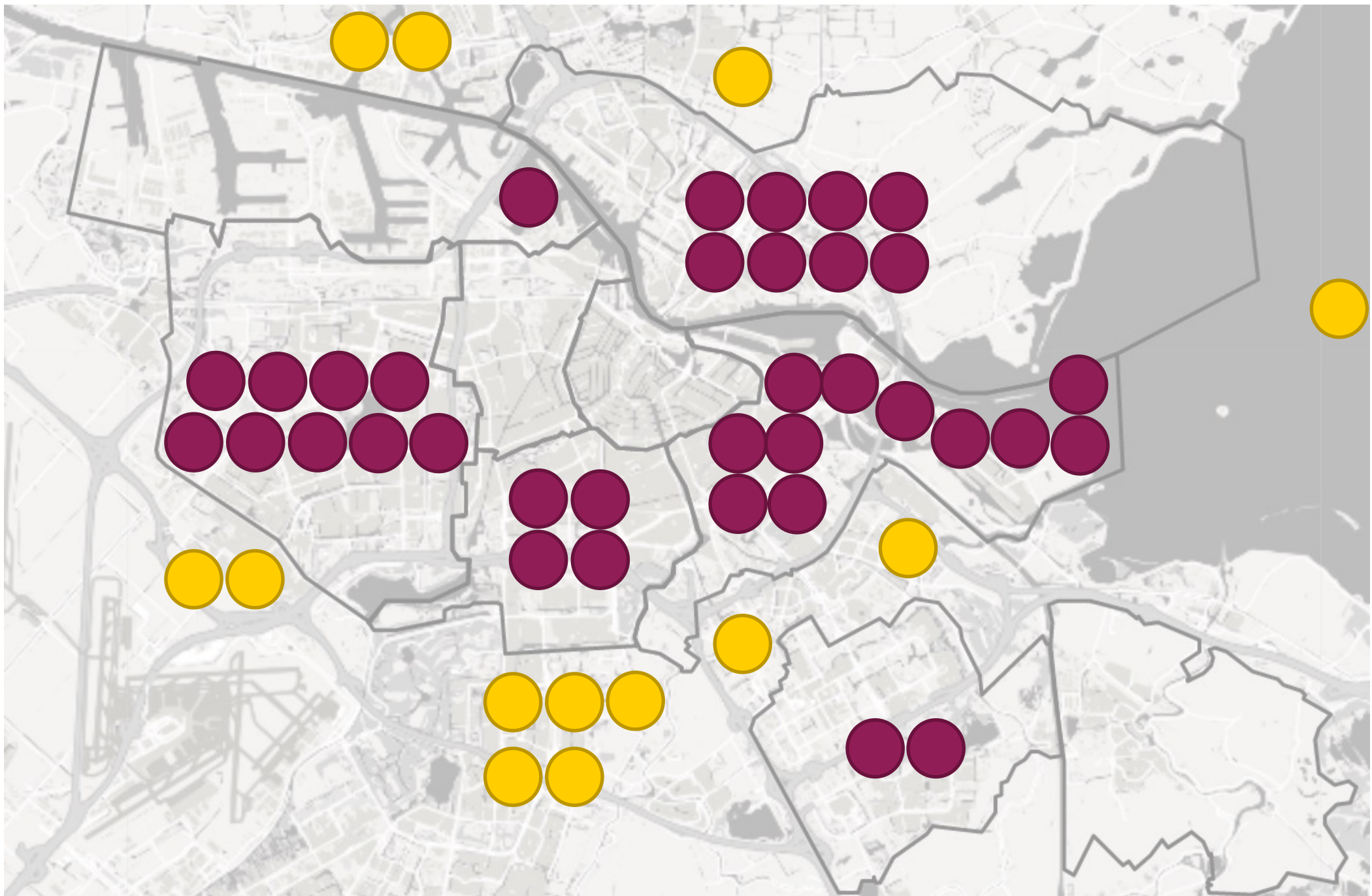

Voetbalvereniging
gemeente
Amsterdam

Voetbalvereniging
aangrenzende
gemeente

Aangrenzende
gemeenten:
Almere, Amstelveen,
Diemen,
Haarlemmermeer,
Landsmeer, Ouder-
Amstel, Zaanstad

Lijst van deelnemende clubs

AFC	Buitenveldert	IVV Landsmeer	sv Diemen
AFC Ajax	Buurtsportvereniging De Eendracht	JOS/Watergraafsmeer	SV Ilpendam
AMVJ	cvv Vlug en Vaardig	OFC	sv Kadoelen
AS'80	DCG	OSV	sv Nieuw Sloten
ASV Arsenal	De Volewijckers	Pancratius	SV RAP
ASV De Dijk	DEVO'58	RKAVIC	TOB
asv Wartburgia	DRC Durgerdam	Roda'23	TOS-Actief
AVH	DWS	s.v. de Meer	wv AGB
Avv FIT	Fortius	SC Overamstel	wv CTO'70
Avv SDZ	Fortuna Wormerveer	SDW	WV-HEDW
Avv Swift	Geinburgia	Sporting Martinus	Zeeburgia
AVV TOG	GeuzenMiddenmeer	Sportvereniging de Meteor	ZSGOWMS

**Universiteit
Utrecht**

Sharing science,
shaping tomorrow

Opdrachtgevers

× Gemeente
× Amsterdam
×

 **Sportraad
Amsterdam**